

קרב־אש בלוחמה ניידת

מאת ל"ח

ומידת הריכוז שלה. עיקר השפעתה של האש בהגנה טמון בהיותה אותו כוח העוצר את הסתערות האויב ואת תנופתו עליידי פגיעה בגייסותיו, בנשק־המסייע ובתצפיותיו. חלק אחר בתכנית־האש בהגנה — עיקרו בסיוע להתקפת־הנגד, במקרה שפעולות האויב תחייבנה זאת. ברם, התפתחותה של הלוחמה הניידת, המפעילה כלי־נשק ממוכנים, מחייבת עתה חלק נוסף שלישי בתכנית־האש בהגנה, שחשיבותו אינה נופלת מזו של שני הקודמים.

כורה הוא להגדיל את עומקו של שטח־ההריגה של ההגנה, כדי להלום, לשבש, להסיח — ואם אפשר אף לשבור — את הכוח הנע של האויב עוד לפני שיקרב אל השטח־המוגן של המרחב. עליידי כך ניתן למנוע, או לצמצם, את חופש האויב לרכז כוחות מול המרחב המוגן. טוח כלי־הנשק, מיפונם החלקי, מיפון הגייסות והמיקוש מאפשרים כיום להשיג עומק רב יותר לתכנית־האש בהגנה. בהודמנות זאת רצוי להדגיש כי בשום פנים אין לותר על ריכוז עצמת־האש בידי מפקד אחד.

בהתקפה — שונה תכנית האש. האש בהתקפה היא אש יזומה, שתפקידה לסייע להשגת יעדים בהתאם לתכניות־הלחימה, ונקבעים בה מראש זמנים לריכוזה ולחלוקתה. תכנית־האש בהתקפה — מגמתה לפגוע במגינים, בנשק־המסייע המוצב בעמדות, ולהשמיד תצפיות, שריון וגייסות. אולם, בגלל הפריסה־המבוקרת של הכוחות עלי־פני שטח הולך־וגדל, דבר המציין את הלוחמה הניידת כיום — נעשה קשה יותר ויותר להשיג מהירות בהנחתת ריכוז־האש, ולקיים שליטה ומערכת־מודיעין.

אולם זהו רק אחד ממצבי־הפעולה האפשריים בהתקפה. המצב השכיח יותר הוא קרב־ההיתקלות של כוחות ניידים. המצב הטקטי שיחזהו עם המגע הראשון בקרב־ההיתקלות בין כוחות ממוכנים — תהיה לו השפעה מכרעת על התפתחות הקרב. הן מהירות הפעולה והן ההכנות שנעשו לקראתה הם גורמים חשובים בקרב־ההיתקלות ובהן המפתח לא רק למהירות הפתיחה־באש אלא גם לריכוזה; כלומר, לא רק למהירות בה יונחת הפגז־הראשון על הקרקע, אלא גם לקצב בו יונחת על הקרקע מספר גדול של פגזים.

היתרון יפול פה בחלקו של אותו צד שיהיה מהיר מיריבו בהשגת עליונות אש ותנועה — ויכריעהו עוד בטרם יהיה ליריב סיפק להכניס לקרב את יתר כוחותיו.

טוח כלי־הנשק שלרשות הכוחות הלוחמים וההכרח לנוע במצב של פריסה מבוקרת, מעוררים מיד שאלות ארגון הנשק־המסייע והשליטה בו, באופן שכוחות־המשנה יוכלו לנוע בנפרד ולהלחם במרוכז. ומכאן — שאלת־משנה: באיזה דרג לרכזו כבחינה ארגונית; האם בדרג העוצבה הנמוכה — שאז יכבד לרכז יחד יחידות־אש רבות; או בדרג עוצבה גבוהה־יותר — בעלת השליטה על יחידות רבות יותר, והיכולה עליכן לרכזן למטרה רצויה.

אין זה קל לקבוע את איגוד־הכוחות הנכון — אך אין זו בעיה בלתי־ניתנת לפתרון.

כך, אם מבחינה ארגונית אפשר לראות את מקומן של המרגמות הכבדות בדרג העוצבה־הנמוכה — כהשלמה לקרב־האש של הנשק היחידתי — הרי הארטילריה לסוגיה חייבת

השימוש באש בלחימה הוא גורם עיקרי המאפשר להשמיד כוח־אויב ולנצח באמצעותו בקרב; כלומר, שתפקיד ראשון במעלה הוא להשיג עליונות־אש על האויב בשדה־הקרב.

מפעם־לפעם נתקל הנך — בשמיעה ובקריאה — במלים „משקל האש“, „אש־ניידת“ וכד'; ועם תום ההרצאה או הקריאה אתה חש הרגשה לא־טובה, כי הדובר, או הכותב, צמצם משום־מה את דבריו דוקא בשטחים אלה — ומתגנב הספק: שמא אינו יודע בבירור על־מה הוא שח. מן הראוי להבהיר מושגים וביטויים אלה כדי למעט את אי־הבהירות.

עליונות־אש מתבטאת בכמה יתרונות אותם מעניקה היא לצד הזוכה בה — מיד עם ההתנגשות או תוך־כדי לחימה. שעה שהאש שלנו תכליתית — כמעט וחדלה אש האויב; על־כל־פנים אין היא מונחתת או תכלית. אנו משיגים, איפוא, לא רק את שיתוק אש האויב או נטרולה, אלא גם את ריתוק היריב למקום, עליידי שאנו שוללים ממנו את החופש לנוע לפי רצונו. והיפוכו של מצב זה הוא המצב שאנו זוכים בו — כשגייסותינו וכלי־נשקנו חופשיים לנוע, לתמרן ולהסתער על האויב.

אין הזכיה בדברים אלה קלה כלל. נהפוך הוא: קשה היא מאוד. אך דברים אלה הסיים גורמי־המפתח להשגת הכרעה. כך — בכל מצב של לחימה; ובתוך זה — גם בלחימה ניידת. בעבר היו שני מצבי־קרב כאלה — קרב־האש בהגנה וקרב־האש בהתקפה — מוגדרים ברורות. אולם קרב־האש בלוחמה ניידת אינו בבחינת דבר מוגדר. אכן, הלוחמה הניידת — הנעשית לאופינית במיוחד ללוחמת זמננו — היא קשה כל־כך עד שהיא מחייבת מחשבה חדשה, ארגון שונה ועוררי שליטה המותאמים לצרכיה.

תכנית־האש, שמתפקידה לאפשר התמודדות זו פירושה חלר־קראש של כל כלי־הנשק השונים — ארטילריה, שריון, רגלים ואויריה — בשדה־הקרב, חלוקה שנערכה עוד לפני הקרב. תכליתה להשפיע על מהלך הקרב עליידי ריכוזי־האש מכל כלי־הנשק על נקודות־כובד שבשדה־הקרב, להשיג את העליונות בקרב־האש ולנצח בו. כמובן, פני הקרקע, השריון, המהירות, וכוננות האויב משפיעים השפעה רבה על תכנית האש.

בהגנה קובעת תכנית־האש מרחבי פעולה צפויים־מראש לכל כלי־נשק — אך בלי לקבוע מסמרות לגבי זמן פתיחת־האש

להיות מאוגדת אורגנית בדרג העוצבה הגבוהה, כדי להטיל את משקלה על נקודת הכובד. טוח הארטילריה, מכונה ואמר צעיהקשר המפותחים שלה מאפשרים לעשות זאת. ברשות דרג ארטילרי זה נתונים לא רק סמכות אלא גם אמצעי השליטה היכולים לרכז את עצמת האש של כל הדרגים על נקודת הכובד בה חושג ההכרעה, ולו על חשבון המאמץ המשני. שכן מוטב לרכז הכל במאמץ העיקרי, ואחר כך להעתיקו למאמץ המשני, מאשר להתפצל. אמנם, בזאת יוצר מצב שבו לא יהא קיים כל דרג עצמאי מבחינת סיוע;

הסדר הכרונולוגי לארגון האש:

1. היכן עלול להיות האויב בשעה.....
2. בחירת איזור המטרה
3. פריסת כלי-ארטילריה, תצפית ואספקת תחמושת
4. ניהול האש

יש השמים לפעמים את טעיף 3 (הצבת הכלים) בראש, ואין לך שגיאה חמורה מוזאת...

מ.ז. — בדיון על ארגון האש

אבל לעומת זאת יקבל בנקודת הכובד כל דרג את כל הסיוע האפשרי.

בקרבה הגנה כבדה התקפה קיים קשר הדדי ברור בין הגורמים השלבים „עמדת האש“, „מצב־יריה“, „מטרה“ ו„תנור עה“. אין אלה שלבים נפרדים זה מזה, ואסור להפריד ביניהם. ברם, רק שליטה מרכזית תמנע ראייתם כשלבים נפרדים. בלוחמה ניידת שיקול־הזמן הוא המפתח לקרבה־האש. הצורך לפגוע ב„מטרה“ מכתוב כאן להתחשב פחות בשיקולי המסתור, המחסה וההכנות שנעשו בעמדה — ולהכנס לפעולה בכל מצב שהוא, גם כאשר „מצב־היריה“ אינו זהה לזה שבהתקפה או בהגנה. במידה ומחסה או מסתור מכבידים על השגת דיוק־פגיעה במטרה או על מהירותה — עדיפה עליהם הפתיחה באש־יעילה.

מן הנאמר עד כה ברור כבר כי לדבר על הטלת „משקל־האש“ בצורה סתמית — כמוהו כהתעלמות מקשיי קרבה־האש בלוחמה ניידת.

בלוחמה ניידת טמון היתרון בשה"כ הכפולה של עצמת־אש, מהירות ושריון. הנובע מדברי אלה הוא שבלוחמה ניידת אסור לראות את השימוש באש מבחינה חילוית גרידא, אלא יש לראותו מבחינת כלל כלי־הנשק — בין שטחתי מסלול ובין תלולי־מסלול. השימוש בכלל כלי־הנשק מרוכז בדרג עוצבתי, וחלוקתם מוכתבת על־ידי אותו אפקט נדרש שיש להשיגו בנקודת־הכובד בזמן מסוים.

אין להעריך את מלוא חשיבותה של תפישה נכונה ומעשית של האש בקרב, ובלוחמה ניידת בפרט, בלי לדעת ולזכור כי המנצח בקרב יהיה זה אשר המספר הגדול ביותר של כדוריו יפגעו באויב — ובזמן הקצר ביותר.

הנמשך מעמ' 25

האחר של הטנקים יכול באותה־השעה לצאת אל אגפו ועורפו של יעד האויב. במקרים מסוג אחר מאירה יחידת־טנקים את יעד־ההתקפה — ובשיתוף עם הרגלים מסתערת עליו מן החזית. לפעמים נמצא כי מספיקה אותה הארה המבוצעת במסגרת תכנית־התאורה של המפקד־הממונה. במקרה כזה תוקפות ומשמדות פלוגות־הטנקים את היריב, בתיאום עם חיל־הרגלים ויחידות שכנות, מבלי להשתמש באמצעי־תאורה משלהן.

כדי שאפשר יהיה לשמור בהקפדה על כיוון־ההתקפה שנקבע ליחידה, מסמנים עוד בשעות האור, לכל עומקו של מערך־ההגנה של האויב, נקודת־מוצא בשטח, אשר יראו היטב בשעות־הלילה. קובעים בשבילם צופן ומביאים זאת לידיעת היחידות. כן קובעים בשלבי־הכנות זה את האסימות להתקפת הפלוגות. כל המפקדים מבררים לעצמם, ומשננים היטב, את המקומות בהם יוצבו סימני־האור המכונים ואת זמני הפעלתם. לשם זיהוי הדדי אפשר להשתמש בפנס־איתות, וכן בכדורים נותבים־רקטיים ובזיקוקי־רובים. נוסף על כך יכול הזיהוי ההדדי להתבצע גם באמצעות האלחוט.

את המעברים במכשולים נ"ט, שנפרצו על־ידי טנקי־מורג אלה. מעברים במכשולים רגילים יכולים הפלסים להתקין בכוחות־עצמם. כידוע, מחפה תמיד אש כלי־הנשק הנ"ט של המתגונן ואמצעי־הירי האחרים שלו על מכשולים הנדסיים. פעולות זריוות של טנקי־מורג ושל יחידות־הנדסה להתקנת המעברים בשדות־מוקשים, לא יתכנו מבלי שישותקו כלי־ירי אלה של האויב במהירות ובאופן מוחלט.

הסתערות בלילה ובעיות תאורה

כדי לאפשר התקדמות מוצלחת בלילה, מצוידות יחידות־הטנקים באמצעי־תאורה — בכדורי־תאורה רקטיים, באקדחי זיקוקין, ובכדורים ופגזים נותבים. על הטנקים והנגמ"שים שמים סימני־זיהוי, הנראים היטב בחושך. במהלכה של ההתקדמות מתבצעת הארתם של היעדים המותקפים לילית בדרכים ואמצעים שונים. בסוג אחד של מקרים מואר האויב על־ידי היחידות הרובאיות המשתפות־פעולה עם השריון ועל־ידי חלק מהטנקים — היורה את אשו חזיתית — וכן על־ידי הארטילריה המסופחת; ואילו החלק